

2

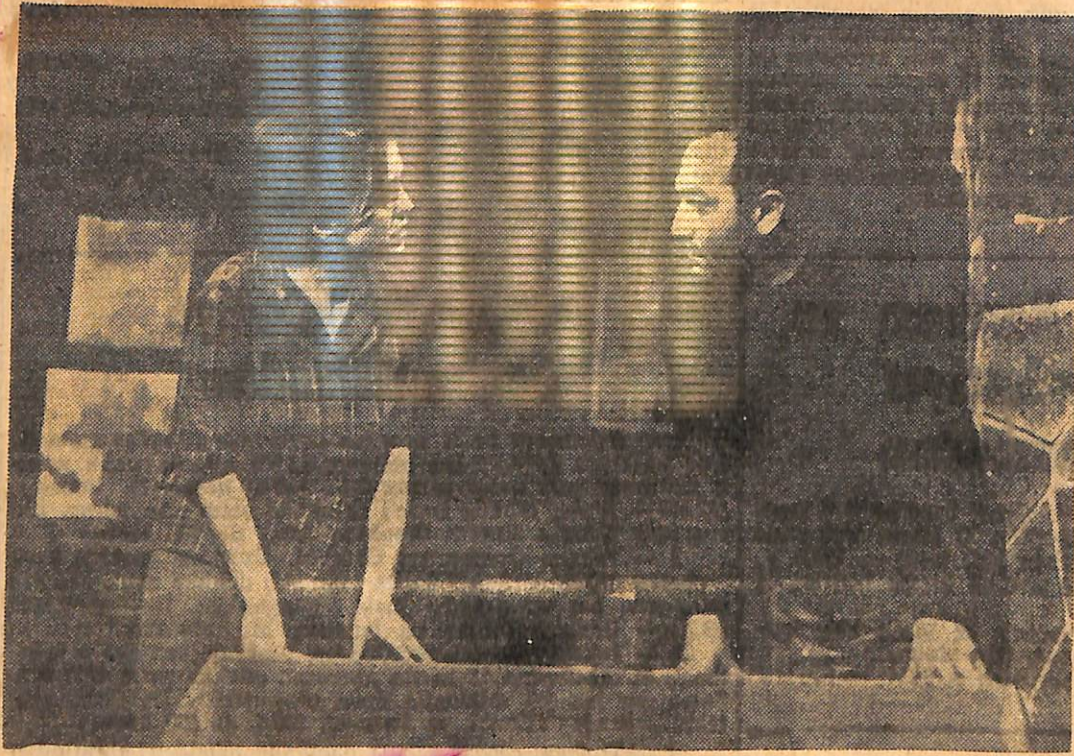
Interpres

Parmakkapı, İmam Sokak Ziya bey Han Kat 4
Tel. : 44 72 34 Beyoğlu

9 Nisan 1967

No.

Artık

Hale Kuntay'ın çevirisi Tarık Tevetoğlu'nun dekoru ve

Salih Canar'ın başarılı rejisi, esere az görülen bir mükemmeliyet vermiş

Yeni Sahnede: KAÇAK

/ Uzunca bir süre Bursa Devlet Tiyatrosunda oynadıktan sonra, 9 Nisan akşamı Başkent Yeni Sahne'sine aktarılan Fritz Hochwaelder'in Kaçak adlı oyunu, İkinci Dünya Savaşı'nın karanlık olaylarından birini konu edinmiş. Gerçek te, uydurma da olabileceği kanısını uyandırıyor insanın üzerinde. Ama, ille de bunun üzerinde durmanın, hiç bir anlamı yok hence. İster gerçek olsun, ister uydurma. Asıl önemli olan yönlü, kişilerin Psikolojik tutumlarıdır.

Savaşın insanları paçavra çeviren korkunç olayları arasında, siliğe, içine gömük, kendi çarısından başka kişiliği olmayan bir sınır bekçisinde ansızın uyanan «Her Şeyini Verme» duy-

gusu, çok insancıl açılarından işlenmiş. Tüm varlığını bağlamış olduğu karışının bile bir anda kendisini yüzüstü bırakmasından doğan yıkılmışlıkla da olsa, insanlığa inanmış bir Kaçağı öldürmek elinde iken, onun kaçmasına göz yumarak kendi ölümüne katlanan bir insanın gösterişsiz kahramanlığını dile getirmiş Fritz Hochwaelder. Bu ana temin, güzel ve genç bir Dişinin, tam anlamıyla Erkek olan bir varlık karşısında uyanan duygularıyla ve düşman kurşunlarından kaçan bir gözü pek insanın sertliğiyle süslenmiş. Sağlam bir tiyatro yapısı içinde, eğlenceden çok söz gücüne oyunu vermesini bilmiş.

Hale Kuntay'ın bilgili ve anlamlı çevirisiyle, Tarık Leventoğlu'nun sempatik, tek görünüşlü dekoru içinde oynanıyor Kaçak.

Salih Canar, Aksiyonu çok az olan ve söz düellolarıyla dolu bir oyuna can verebilmek çabasıyla, bir rejisörün uygulaması gereken her şeye başvurmuş ama, yine de yer yer durgunluğu önleyememiş.

Ayrıca, bir merdiveni çıkıp inmekten, bir pencere ve iki kapı önüne gidip gelmekten başka yapılacak iş bulunmayan bir oyun bu. İşte bu çok zor durum karşısında, sahneye koyucudan

Sadi GÜNEL

çok, oynayanlara düşüyor oyunu kurtarmak.

OYUNCULARIN BAŞARISI

Her şeyden önce, haftalarca oynanmış bir oyun olduğu için, Kaçak'ta, aktör ve aktris sürgümesi kalmamış. Oyuncular rollerinin kalıbına girebilmek için bol bol zaman ve deney kazanmışlar. Çok doğal davranışlarla, anlamlı mimik ve ses tonlarıyla, kişilerin iç evrenlerini dışa vermesini biliyorlar.

Gel gelelim, Şeref Gürsoy, öylesi yadırgadığımız bir diksiyon

la, öyle yanlış söz vurgularıyla konuşmalarını tırpanlıyor ki, zaman zaman iyi şeyleri bile tadı tuzu kaçıyor. Son yıllarda Şeref'e ne oldu, kimse anlayamıyor. Sakat bir diksiyon ve ses rengi bozukluğuna kapıldı kendini. Oyun başarısını bile tüketiyor bu tutumu. Sınır Bekçisi olduğu Kaçak'ta da, bu çarpık saplantısıyla tedirgin ediyor seyircisini. Oysaki, tipine girme hüneriyle ve oyun anlayışıyla gerekeni yaratmasını biliyor.

Serpil Uzman'ın, oyun boyunca yitirmediği dişilik kaygıları ve düşman baskısından doğan ürkeklik, güzel fizikliliği ve ögümlü oyununun etkisini artırdı. Kaçak'taki kadın rolü, sanat yaşamında eriştiği beirir bir aşama

sayılacak niteliktedir.

Oynayan en çetin tipi, Halik Kurdoğlu'nun duygulu, düşünceli ve dış görünüşüyle, üç yünden kalıbına girdiği Kaçak'ta. Erkek davranışları kadar, ses ve entonasyon hüneri de başarısını destekleyen öğelerdi. Beğenilmek için değil, Kaçak'la yaşamak için oynadığı seziliyordu.

Kaçak, Devlet Tiyatroları repertuarında, canlı ve renkli oyunlardan biri olmakla kalmıyor, Şeref Gürsoy'un diksiyon fobisi dışında, seyirciyi sürükleyen bir güçle kendine bağlıyor.

Tiyatrodan çok filme elverişli olan Kaçak serdiven ve ooskun tutkunu seyircilere saatlerin nası geçtiğini unutturan bir oyun.